СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го СЕРПНЯ 1948. — No. 185. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 11, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ЗАМОВЛЕНІ СВІДКИ ВІДМОВИЛИ ЗІЗНАНЬ У ШПИГУНСЬКІЙ СПРАВІ

Вашингтон, 9 серпня. — Алєксандер Корал, якого комісія неамериканських діянь палати репрезентантів наперед назвала „таємним свідком" і який мав виявити важливі інформації про розгалуження шпигунської шайки в урядових колах, відмовився зізнавати про свою участь як посередник між шпигами. Він, як кажуть, мав прибране імя „Френка" в шпигунській шайці і більше нічого досі невиявлено про його діяння. Під час складання свідоцтва він заявив, що відмовляє зізнань на пораду свого адвоката. Він не відповів на питання, чи він є комуніст, щоб не вмішати себе у протизаконні діяння. Одначе він виявив, хто він є, іменно, що працює як механічний інженер в бюрі будови нюйорської шкільної ради і живе в Брукліні. Один з членів комісії пригадав свідкові, що він признався до своїх затій перед федеральною агенцією й підписав свої зізнання, одначе свідок не дав відповіди на це.

Після того, як Корал покінчив свої зізнання, слідчий агент Луїс Росел зізнав, що Корал був двічі у Вашингтоні та зустрічав Грегора Сільвермастера, який втримував фотографічні апарати для висвітлювання документів для передачі Совєтам.

Другий свідок, який відмовив зізнань, був Віктор Перльо, який займав різні доврочні становища в федеральнім уряді під час війни, а тепер веде кампанію за Генрія Волеса. Його обвинуватила панна Вентлі і ред. Чамберс, що він був посередником між комуністичною елітою в уряді. Перльо хотів спершу відчитати свою писану заяву, а потім заявив, що не буде відповідати, щоб себе самого не обвинувачувати. Він признав, що дістав важливе становище завдяки Геріві Декстерові Вайтові, асистентові секретаря скарбу. Після того панна Вентлі потвердила свої обвинувачення проти Перля і сказала, що він був найенергійнішим членом шайки. Третім, що відмовив зізнань, був Сільвермастер. Про нього свідчила його бувша секретарка Гілда Борк, яка виявила імена всіх осібняків, які вели з Сільвермастером телефонічні розмови.

Дальше слідство буде вестися під проводом конгресмена Дж. Парнела Тамеса, який вернувся з відпустки для порятунку здоровя.

ТРУМАН ЗАПОВІДАЄ, ЩО ЖІНКА БУДЕ КОЛИСЬ ПРЕЗИДЕНТОМ.

Вашингтон. — Президента Трумана відвідала делегація зібрання „Дівчат Країни". Він зустрів їх на мураві біля Білого Дому і в розмові сказав їм, що є всяка правдоподібність, що в майбутності жінка буде президентом Злучених Держав. Дівчата заспівали йому і секретареві Маршалові популярну пісню „Фор гі из джолі гуд фелов".

ХЛОПЦІВ З ВАТАГ ПЕРЕМІНЯЮТЬ НА СКАВТІВ.

Ню Йорк. — Молодеча Рада міста Ню Йорку найшла спосіб, що зробити з хлопцями, які в Брукліні поорганізували між собою ватаги для ведення безупинної боротьби, при чому діються вбивства. Рада притягає хлопців до скавтів і тут дає їм нагоду змагатися між собою за першенство.

ОСОБИСТІ ЗАРОБІТКИ ДОСЯГЛИ СУМИ 212 БІЛЬЙОНІВ.

Вашингтон. — Заробітки й доходи з фарм збільшили особисті доходи мешканців Злучених Держав до висоти $211,900,000,000 в місяці червні. Попереднього місяця ці доходи виносили $207,200,000,000, як це оприлюднює департамент торгівлі. Зріст доходів приписує департамент обставині, що тепер нема більших страйків і нема перерви в роботах. Тому, що в місяці травні знижено податок, особисті доходи кожної людини значно піднеслися в червні.

ЮНІЇ НЕ ХОЧУТЬ ДОПУСТИТИ ДО ЗАМКНЕННЯ ОПЕРИ.

Ню Йорк. — Після того, як управа Метрополітен Опери оприлюднила рішучу постанову, що не буде оперового сезону в найближчому році, 12 юній, які постачають робітників і музик до опери порозумілися між собою, а теж з управою для одержання опери в належному часі. Саме тепер ведуться переговори над вирівнанням непорозумінь щодо платні, і, як звідомляють, є зовсім можливість, що вдасться почати вистави восені.

УЧАТЬ МУЖЧИН ДОГЛЯДАТИ ДІТЕЙ.

Ню Йорк. — Бруклинський відділ Американського Червоного Хреста почне найближчого тижня курси навчання мужчин, як доглядати дітей. Це потрібне для жінок, які зайняті працею. Інструкторками будуть шпитальні доглядачки, а учнями будуть батьки, які надіються приходу на світ дітей. При науці будуть вживати ляльок, величини дітей.

ПІДНОСЯТЬ ВІДСОТКИ НА ПОЗИЧКАХ.

Вашингтон. — Секретар скарбу Джан В. Снайдер оприлюднює, що буде підвищений процент від коротко-термінових позичок, побираних на урядові цінні папери. Це має бути одним із засобів до спинення інфляції. Теперішні відсотки виносять один і одна восьма від сотки, а на будуче будуть брати один і одну четверту від сотки при позичках.

ПЕРШИХ РЕКРУТІВ НАДІЮТЬСЯ ЩОЙНО В ЛИСТОПАДІ.

Вашингтон. — Перші рекрути будуть покликані до обовязкової військової служби не швидше як у листопаді біжучого року, як про це висловився ген. Джан Далкіст, заступник директора персоналу. Він виявив, що рекрутів будуть покликати через бюро секретаря оборони. Директор поборової служби ген. Герші заявив, що перші вояки будуть візвані за два місяці після їх реєстрації. Реєстрація почнеться з днем 31 серпня.

Совєтський амбасадор домагається від уряду видачі втікача

Вашингтон, 10. серпня. — Алєксандер С. Панюшкін, совєтський амбасадор в Америці, відбув 30-мінутову розмову з підсекретарем стейту Робертом А. Ловетом, а вийшовши з конференції скликав газетярських кореспондентів до будинку амбасади і там подав до відома зміст розмови в департаменті стейту. Він сказав, що він завзято протестував проти „схоплення" совєтської учительки Оксани Степанівни Косенкіни і учителя Михайла Івановича Самаріна і зажадав видачі в совєтські руки цього останнього. Він назвав „кримінальною організацією" Толстоївську Фундацію, яка втримує фарму коло Наяк, у стейті Ню Йорк; закинув, що ця фундація находиться в руках терористів і що то вони схопили обох совєтських людей. Американському урядові закинув Панюшкін співпрацю з білогвардійцями і домагався видачі учителя Самаріна. Про Косенкіну Панюшкін сказав, що вона находиться в совєтськім консуляті в Ню Йорку і вижидає перевозу її „на родіну" найближчим совєтським кораблем.

Після пресової конференції кореспонденти довідалися, що підсекретар Ловет відмовився сповнити волю Панюшкіна, кажучи, що амбасадор опер своє домагання на однобічнім розумінні часописних звідомлень. Тому, що ця справа спірна, треба наперед устійнити факти, чи тут справді було „схоплення", як Панюшкін закидає.

Конференція Панюшкіна з кореспондентами стала сензацією дня у столиці, бо дуже рідко трапляється, щоб високий дипломат наперед оприлюднював зміст розмови чи ноти внесеної до уряду, при якім він є акредитований.

У міжчасі стало звісним, що комісія неамериканських діянь палати репрезентантів візвала Самаріна до складення свідоцтва про розгалуження совєтського шпигунства в Америці.

МАРШАЛ ПОРІВНЮЄ РОЗМОВИ В МОСКВІ З ВЕДЕННЯМ ВІЙНИ.

Вашингтон. — Секретар стейту Джордж К. Маршал порівняв ведення розмов Західних амбасадорів у Москві з веденням війни. Це зробив він у промові до 94 студентів середніх шкіл, які зібралися на зїзд Дівочого Легіону. Маршал звернув увагу дівчат на потребу слідкування за політикою закордоном, кажучи, що під теперішню пору вона важлива не лише для нашої країни, але й для цілого світу. Звернувши увагу на розмови в Москві, Маршал виявив, що щойно перед годиною покінчилася ще одна розмова з Кремлем і що опісля будуть мабуть ще дальші. Тому, що розмови протягаються, треба підтримати нашого заступника так, як підтримується ведення війни, казав секретар.

МАЛІ КРАЇНИ ОДОБРЮЮТЬ ЗВОРОТ ІТАЛІЇ КОЛОНІЙ.

Лондон, 10. серпня. — На вчорашній конференції представників „чотирьох великих" в справі майбутньої долі колишніх італійських колоній виявлено, що 10 малих країн з усіх 19, що їх в цій справі запитано, обстоюють зворот Італії одної, або більше з її колишніх колоній.

ПОБОЮЮТЬСЯ КОМУНІСТИЧНИХ ЗАБУРЕНЬ В БРАЗИЛІЇ.

Ріо де Жанейро, Бразилія. — Політичне положення в місті й провінції Сан Павльо є дуже непевне і предсідник асамблеї звернувся до президента краю, Еврiка Гаспар Дутри, щоб він щось зарадив в цьому положенні. Місцеві і провінціяльні комуністи ведуть підпільну революцію проти уряду й поширюють поголоски, що вони почнуть одверту боротьбу, якщо центральний уряд вмішається в провінціяльні справи. Президент Дутра змобілізував армію, щоб бути готовим на вибух забурень.

СОВЄТИ ФОРТИФІКУЮТЬ ЗАХІДНИЙ КОРДОН

Берлін, 10. серпня. (АП). — З поінформованих німецьких джерел повідомляють, що совєтські війська переводять інтензивну фортифікацію свого кордону зі західними зонами в Німеччині, будуючи засіки та вмонтовуючи важку артилерію, включно з гарматами для ракет. Фортифікація кордону почалася рівночасно з повідомленням про приліт на німецькі бази 90 американських суперфортець Б-29. З американського і британського боку немає офіціяльного потвердження цего повідомлення.

НІМЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПРОЄКТ КОНСТИТУЦІЇ.

Франкфурт, 10. серпня. — Німецькі керівники почали сьогодні підготовку проекту конституції для західно-німецької держави. Дипломатична акція в Москві не має жодного впливу на здійснювання рішень Лондонської конференції в справі Німеччини.

Українці в Европі тріюмфують своєю єдністю

МАНІФЕСТАЦІЇ ПІСЛЯ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ.

Перші українські повідомлення з Европи та голоси преси після створення Української Національної Ради і реорганізації Українського Державного Центру на вигнанні виявляють безсумнівний і великий тріюмф української єдности. Негайно після проголошення висліду першої сесії У. Н. Ради по центрах і скупчення української еміграції влаштовано маніфестації, в церквах обох обрядів відправлено торжественні Богослуження, а довершена в Національній Раді єдність українців була справді чи не першим ясним променем в грізних днях української дійсности та першою реальною надією на краще майбутнє. Це виявляється теж в голосах місцевої української преси всіх політичних напрямків та потверджує цю велику тугу, з якою українські маси цеї єдности дожидали і її бажали. Всі українські газети подали на перших сторінках звідомлення про перебіг першої сесії У. Н. Ради, її деклярацію до українського народу та забезпечили їх обширними коментарами. Нічого дивного, бо це „вперше в історії нашого політичного життя об'єднались довкола одного політичного центру всі самостійницькі політичні сили нації і забезпечили його спільним авторитетом на спільну боротьбу за Самостійну Українську Державу" — пишеться в редакційній статті „Часу", що відзеркалює думку Організації Українських Націоналістів-Революціонерів. В тій же газеті її головний редактор Роман Ільницький в статті „Українська перемога" стверджує, що „Бог вислухав наших молитов; єдність сьогодні прийшла до нас". Подібні голоси зустрічаються в усіх інших газетах. „Ми думаємо — пише В. Баклан в „Українських Вістях" — що якби вістка про створення українського верховного центру за кордоном пробила залізну заслону (а вона таки проб'є!) і дійшла до Дніпра і Кубані, то вона викликала б у мільйонів українців почуття радости і гордости". „Український загал тріюмфує своєю єдністю, що є його найбільшою перемогою. Цей тріюмф потверджується теж відповідними ділами і вже почалися масові складки фондів на працю У. Н. Ради, що серед загальної европейської нужди має окреме значення.

ПРИЗНАЧЕННЯ ГЕН. ШВАРЦКОПФА НА ПОСТ В НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт, 10. серпня. — З головної кватирни Американської Армії вчора ввечорі повідомлено про призначення ген. бриґади Нормана Шварцкопфа на пост заступника генерального провоста в европейському командуванні. Ген. Шварцкопф був шефом поліції стейту Ню Джерзі, а опісля керівником американської військової місії в Ірані.

ДАЛЬШІ КОНТИНГЕНТИ АМЕРИКАНСЬКИХ СУПЕРФОРТЕЦЬ В БРИТАНІЇ.

Лейкенгет, Англія, 10. серпня. — Вчора ввечорі на місцевому аеродромі приземнилися дальших 7 американських суперфортець Б-29, збільшуючи загальну кількість цих американських повітряних велитнів до 74. В найблищих днях має прилетіти ще дальших 14 Б-29 і вони відбудуть спільні вправи з Роел Ер Форс.

БРИТАНСЬКА ДУМКА В СПРАВІ РОЗЗБРОЄННЯ.

Лейк Соксес, Н. Й., 10. серпня. Британський представник в ООД, сер Алєксандер Кедоґен, заявив сьогодні в Комісії до справ звичайного роззброєння, що всі проекти і договори в цій справі не будуть варта клаптика записаного ними паперу, як довго не буде розв'язана справа контролі атомової зброї та як довго не буде тривких і справедливих мирових договорів.

ЩЕ ОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ ВІДБУЛИ ТРИ-ГОДИННІ НАРАДИ З МОЛОТОВИМ; ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШІ НАРАДИ.

Москва, 10 серпня (АП).— Американський амбасадор ген. Бодел Смит, спеціяльний висланник Британії, Френк Робертс, та амбасадор Франції, Івес Шатеньо відвідали вчора пополудні совєтського міністра закордонних справ Молотова в Кремлі та відбули з ним три-годинні наради на тему теперішньої політичної кризи. Це була вже третя з черги конференція в Кремлі на ті самі теми. Дві попередні західні дипломати мали минулого тижня, одну зі Сталіном і другу з Молотовим. Вчорашню конференцію вважається найбільш важливою, але, як і в попередніх випадках, її перебіг та вислід огортається повною таємницею. Перед і після конференції з Молотовим західні дипломати відбули наради між собою і безпосередньо після зустрічі з Молотовим вислали телеграфічні звідомлення своїм урядом. Підкреслюється, що після нарад західні дипломати були „в доброму настрою" і відповіли потверджуючо на запитання, чи відбудеться ще одна конференція. Вважається, що під час вчорашніх нарад західні представники і Молотов вже обговорювали конкретні пропозиції щодо можливостей розв'язки зв'язаної з Берліном і Німеччиною західно-совєтської політичної кризи.

КОНФЕРЕНЦІЯ БУЛА СКЛИКАНА МОЛОТОВИМ.

Лондон, 10 серпня. — В поінформованих колах тут заявляють, що вчорашня конференція західних дипломатів зі совєтським міністром закордонних справ в Кремлі відбулася з ініціятиви Молотова і він на ній мав дати совєтську відповідь на західні протипропозиції після попередньої конференції зі Сталіном. На конференції минулої п'ятниці Молотов ще не міг дати цієї відповіді.

СОВЄТИ ГРАЮТЬ НА ЧАСІ — ВВАЖАЄ ФРАНЦІЯ.

Париж, 10 серпня. — В місцевих дипломатичних колах вважають, що вчорашня відповідь Молотова на західні проти-пропозиції тільки потвердить переконання французьких політичних кол, що Совєти намагаються протягнути якнайдовше теперішню стадію початкових розмов, докладаючи рівночасно всіх зусиль для поглиблення політичної і господарської кризі в Европі. В своїх відповідях на західні пропозиції Совєти позірно залишають „відкриті двері" з виразною метою виграти на часі, потрібному їм для боротьби проти пляну Маршала та західних намагань в справі політичної стабілізації в Німеччині.

ДАЛЬШИЙ ПОДІЛ БЕРЛІНА

Берлін, 10 серпня. — Рівночасно з дипломатичними коровoдами в Москві, в самому Берліні положення не тільки не поліпшується, але з кожним днем погіршується. У відповідь на совєтські намагання, здобути повну контролю міської адміністрації і розподілу прохарчування, Міська Рада ухвалила вчора перенести бюра цеї адміністрації в західні сектори. Тим самим Берлін тепер матиме два харчові уряди, подібно, як це вже мається з поліцією.

СОВЄТИ СХОПИЛИ ДВОХ АМЕРИКАНЦІВ.

Франкфурт над Майном, 10 серпня. — Вчора тут повідомлено, що ще 5-го серпня совєтські військові схопили американського військового губернатора в Бад Кіссінґен, лейт. С. Ф. Тернера та цивільного урядника військового відділу, М. Маєра, і держать їх від того часу. Американські власті роблять заходи для їх звільнення.

ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ СТРАЙК НІМЦІВ В ФРАНЦУЗЬКІЙ ЗОНІ.

Франкфурт над Майном, 10 серпня. — Німецьке населення провінції Вюртемберг - Гогенцоллерн у французькій зоні почало генеральний страйк на знак протесту проти розпорядку французького військового управління про дальшу конфіскату і перевезення до Франції німецьких фабрик на конто воєнного відшкодування. Страйк відбувається в найбільшому порядку і в повному спокою. Страйкують всі, включно з [illegible]ним.

ЮГОСЛАВІЯ ЗДЕРЖУЄ ВИЇЗДИ ЗА КОРДОН.

Београд, 10 серпня. — Югославські власті проголосили вчора неважність всіх дотеперішніх своїх пашпортів і віз, включно з дипломатичними, заповідаючи видачу нових пашпортів на підставі нових постанов міністерств закордонних і внутрішніх справ. На дотеперішні пашпорти ніхто вже не може виїхати за кордон, а ці, що виїхали раніше, взиваються до повороту. Розпорядкові надається великого політичного значення, та зв'язується його з теперішнім конфліктом між цею країною та країнами Комінформу з Москвою у проводі.

ЗАПОВІДАЮТЬ ФОРМАЛЬНЕ ПРИЛУЧЕННЯ РУМУНІЇ ДО СССР.

Істанбул, Туреччина, 10 серпня. — Нові втікачі з Румунії тут одноздідно стверджують, що в дні 23 серпня в Румунії має відбутися плебісцит, що мав би вирішити „добровільне" приступлення цеї країни в склад Совєтського Союзу. Чотири дивізії совєтських військ практично оточили Букарешт, цілком перериваючи зв'язок країни зі закордоном. Усіх тих, що висловлювалися проти плебісциту, з міністром справедливости включно, заарештовано та вивезено до Росії. В таких обставинах вислід „плебісциту" є безсумнівний.

ГРЕКИ ПОЧАЛИ НАСТУП НА ГОЛОВНИЙ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ БАСТІОН.

Атени, 10 серпня. — Частини грецької армії почали вчора артилерійську підготовку наступу на Алевіцу, головний бастіон большевицьких партизанів на фронті в горах Грамос. Від висліду боїв за цей об'єкт залежатиме теж остаточний вислід теперішньої кампанії проти червоних.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕДЧАСНИЙ ОПТИМІЗМ

Кріза советсько-західних стосунків в Берліні та зв'язана з нею акція західних дипломатів в Москві продовжують бути головною міжнародною проблемою дня. Навіть вакаційний „огірковий сезон" та цілий комплекс всіляких інших внутрішніх та закордонних політичних справ не відвертають від Берліна головної уваги. Настрої і надії в цій справі зміняються, як погода на весні, а кріза тимчасом продовжується і загострюється. Початковий оптимізм, що ним повіяло по сторінках західної преси та зі заяв західних державних мужів після недавної конференції зі Сталіном в Кремлі, виявився ще далеко передчасним і на його місце знову приходить тривога і турбота. Це позначилося, між іншим, і в річному звідомленні ґенерального секретаря ООД, Триґве Лі, що поставив цю справу на першому місці та звернувся окремим закликом безпосередньо до „чотирьох великих", щоб її полагодили та не держали світ в постійній воєнній лихорадці.

Тимчасом положення в самому Берліні і в Німеччині не віщує нічого доброго і аж ніяк не виправдує навіть того малого оптимізму і надій, що їх висловлюється зі західного боку. Навпаки, холодна війна на цьому критичному терені розпалюється щораз більше з кожним днем. Після недавних „рутинових вправ" масових советських армій таки під носом американців, тепер прийшло повідомлення, що Совети почали будувати засіки та вмонтовувати важкі гармати і іншу зброю здовж свого кордону зі західними зонами. Американські ракетні боєві літаки і повітряні суперфортеці продовжують відбувати і свої „рутинові вправи" та доповнюються все новими з'єднаннями. Шеф штабу американської авіяції, ген. Г. С. Ванденберґ, та британський міністер Роєл Ер Форс полетіли до Німеччини на інспекцію боєвих з'єднань та американського повітряного транспорту до бльокованого Берліна.

Теж в самому Берліні робиться гаряче. В останньому Совети почали там масовий терор проти населення в західних секторах, щоби в той спосіб відібрати західним союзникам його піддержку.

На цьому тлі західні дипломати ведуть свою акцію в Москві. Її подробиці ще не відомі, але зі загальних коментарів пробивається одне: за цими дипломатичними заходами стоїть незмінна рішучість акції. Її характер визначить своїм становищем Москва.

„Західні союзники стоять сьогодні точно там, де були в цьому місяці десять років тому: напередодні ще одного Мюнхену" — твердить вашинґтонський кореспондент нюйорського „Ворлд Телеґрам", В. П. Симс. Таке саме переконання існує теж в Лондоні і Парижі. Цей факт є очевидний для кожного спостерігача. Москва і Сталін точно застосовують сьогодні вчорашню тактику політичного шантажу та хитрощів, якими користувався Гітлер. Західні союзники, „щоб оминути війну", своїм поступуванням у відношенні до Гітлера зробили її тільки ще більше необхідною. Чи це саме мало б повторитися і сьогодні з Москвою? З дотеперішніх повідомлень виходить, що західні держави не думають уступати в прінціпових справах. Такого чуда ще менше можна сподіватися від Москви. Тому і оптимізм не має свого виправдання. Але, якщоб це мав бути оптимізм Мюнхену, то краще, щоб його не було.

За майбутність нашої громади

Усі ми турбуємося, або щонайменше повинні турбуватися не тільки нашою власною майбутністю, але теж і нашої громади. Ми завчасу повинні подбати, щоби наше громадське життя не скінчилося разом з нами, але щоби в наших святинях було кому молитися і після того, як не стане тих, що їх будували; аби в наших організаціях були члени і кипіла робота і після того, як в них вже не буде тих, що їх закладали та аби наше загальне громадське життя продовжувалося, розвивалося і цвіло теж після того, як не стане вже в ньому тих, що його двигають на своїх плечах сьогодні. Життя має глузд тільки в своєму продовженні та в своїй постійній творчості.

В світі прийнялася клясична правда, що „молодь — наше майбутнє". Цю велику правду усі знають, але їй не усі і не завжди приділяється належну увагу. Тільки через молодь ми можемо забезпечити майбутність нашої громади і нашого народу, що буде така, якою буде ця наша молодь. Тому теж перед майбутністю ми за цю нашу молодь відповідальні.

Ці факти приходять на думку теж у зв'язку з теперішньою кампанією Українського Народного Союзу за збільшення кількости його членів до 50,000. Кампанія вже добігає до кінця, як своїм часом, так і своїм результатом. Вона на теперішних спеціяльних умовах буде продовжуватися ще тільки місяці серпень і вересень. Як іде про її результат, то з кінцем липня статистика УНСоюзу виказує вже 49,853 членів, отже до наміченого числа 50,000 бракує ще тільки 147. Звичайно, це в жодному разі не може припиняти інтензивности кампанії. Навпаки, її успіх повинен тільки заохотити до дальшої праці та ще більших успіхів, тим більше, що деякі відділи ще продовжують дрімати під час цего найгарячішого часу Союзових жнив. Проте, в ці останні тижні кампанії хотілося б віддати ще окрему увагу організуванні до Союзу нашої молоді, цеї нашої майбутності.

В статуті У.Н.Союзу сказано, що „яканебудь дитина українського, або іншого слов'янського походження у віці від шістьох тижнів до вісімнадцяти років при найближчих уродинах може стати членом молодечого департаменту Українського Народного Союзу". Звичайно, тут за дитину повинні подбати батьки і вони повинні вписати її в члени Союзу.

Молодечий департамент УН Союзу має аж шість кляс різного роду обезпечень і хто завдасть собі труду простудіювати умовини обезпечень, той мусить прийти до переконання, що під цим оглядом Союз справді не досяжний, ще більше, як під іншими. Вкладки на грамоти всіх кляс молодечого департаменту є такі низькі, що з ними не може рівнятися жодна інша обезпеченева організація чи компанія. Для прикладу: річна вкладка на грамоту однорічної дитини, обезпеченої на суму 1,000 долярів в 5-ій клясі, виносить тільки $42.09. Загальна сума цих вкладок протягом 20 років виносила б $841.80. Як взяти до уваги плачені протягом цього часу дивіденди, то загальна сума вкладок на грамоту в цій клясі не переходитиме $800. Отже, завдайте собі труду та переконайтеся,чи денебудь інде можна за 800 долярів одержати вивінувальну виплату в сумі $1,000 і крім цього мати обезпечення, яке на випадок смерти дитини в будьякому часі впродовж цих 20 років гарантує виплату посмертного. Це тільки один приклад з тих численних добродійств, що їх гарантує Український Народний Союз родичам, за обезпечення їх дітей.

Окремо від цих чисто практичних обезпеченевих користей, у випадку обезпечення молоді в УНСоюзі хочеться звернути увагу ще на інший, не менш важливий момент, іменно виховний. В недавньому повідомленні про нещасливий випадок десятирічного Теодора Федуся у Филаделфії була згадка, як то важко попарений електричним струмом хлопець питався батька в госпиталі, що про нього написала газета тої української „Сосайеті", до якої він належить. Навіть в цій критичній хвилині свого життя мале хлоп'я, народжене і виховане в Америці, пам'ятає про цю свою українську організацію і тим самим про своє українство, на якій його членство в організації базується. Це дрібний факт, але він ілюструє це значення, яке має для дітей свідомість приналежности до одної, чи другої організації. А членство дитини в Союзі вже само собою вирізблює в її пам'яті свідомість, що вона є українського роду та що належить до української громади.

В нюйорських „собвеях" одна організація молоді постійно оголошуєтьчся під гаслом: допоможімо нашим хлопцям стати добрими чоловіками, а нашим дівчатам добрими жінками. Гаслом приєднування нових членів до молодечого департаменту Українського Народного Союзу оправдано повинен стати заклик: допоможімо нашим дітям стати добрими громадянами та свідомими американськими українцями.

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Російська квадратура кола

„Революція в національнім відношенні — як показується — різко видвигнула признання рівности і рівновартости всіх народів Советського Союзу, які покликані стати господарями своєї землі і спільно збудованої імперії. Гасло „єдиної і неподільної" не тільки захитане, але воно просто щезло з уживання і незрозуміле новому поколінню Советського Союзу. При цьому, дуже важливий є момент, що національне почуваня не лише не ослабло, а ще й закріпилося і посилилося. Признання рівноправности всіх народів, які входять в склад Советського Союзу, злилося органічно з цінністю національного первня" — таке твердження ставить Федор С. Мансветов, автор статті „Про національну проблему", поміщеної в нюйорськім російськім щоденнику „Новое Русское Слово".

Мансветов поклав собі за ціль виказати недорічність розвязки національного питання Советами дорогою диктатури з занедбанням історичної традиції людини і її відчуття приналежности до своєї нації чи народу. Це почування, на думку автора, проявилося у неросійських народів, а зате російський нарід зустрів відродження національного самовизначення поневолених народів не тільки спокійно, але і з повною доброзичливістю. Ці прояви замітив автор під час свого перебування між скитальниками і стверджує, що перед війною можна було лише висловлювати здогади, що таке може статися, а тепер такий настрій не викликує сумнів навіть серед противників.

Ствердивши, що підсоветські народи на еміграції змагають до самостійного життя, Мансветов пригадує на недостачу такого розуміння національних змагань серед централістично наставленої „старої" еміграції, тобто урядової російської еміграції з часів першої війни. Згадуючи про націоналізм серед поодиноких груп скитальників, автор стверджує, що „найбільш поважною національною проблемою є українська". Це тому, що 35 або більше мільйонів українців творять другий щодо чисельності нарід Сотетського Союзу. Він твердить, що українці колись добровільно прилучилися до Росії на основі окремого договору, на основі затримання автономії і збереження вольностей, одначе російські уряди односторонними актами позбавили Україну автономії і перемінили її в просту провінцію, вперто русифікуючи її. Навіть позбавили український нарід з його багатою культурою, його власного імені, а надали йому імя „малоросів". Одначе — твердить автор — українці забувають про це історичне зло, нанесене їм російськими урядами, а памятають про „добродійства", яких вони зазнали від російського народу і шукають звязків з російськими демократами. Як приклад таких бажань наводить Мансветов статті В. Дніпрова, поміщувані в „Н. Р. Слові", в яких він висловлює погляд, що „східняки", тобто придніпрянці серед українців критикують вузьке розуміння націоналізму серед західних українців.

Згадавши про змагання, поширювані Дніпровом, Мансветов пригадує, що вже після першої світової війни найшлася між неурядовою російською еміґрацією група російських демократів, яка була схильна признати повну національну окремішність народів передвоєнної російської імперії і стати до співпраці з репрезентантами неросійських національностей для створення з колишньої Росії різнонаціональної федеральної держави з правом сецесії кожної нації на її бажання. У Празі відбувся зїзд чолових представників національностей, які опинилися під советською диктатурою, на якому мали випрацювати плятформу для вирішення національних питань. Серед групи росіян найшлися два діячі, а саме Віктор Чернов і Н. С. Русанов, та автор статті (Федір Мансветов), які взяли участь в тому зїзді. Хоч офіціяльні кола російської еміграції вороже поставилися до цеї справи, то демократичні елементи на те не зважали і вели підготовчу працю. Вони назвали себе Лігою Нового Сходу і змагали до теоретичного вирішення всіх спірних питань, які могли б зайти на випадок, коли б так здійснилася їхня ідея створити на сході Европи федерацію держав з централними установами.

Національні секції Ліги Нового Сходу стали на становищі, що наразі треба прийняти в склад нової держави всі нації, які находяться під Советами, а в майбутності старатися приймати до неї й інші сусідні держави.

Автор переповідає, як вони теоретично обговорювали й вирішували функці поодиноких органів майбутньої сфедералізованої держави; як їм удавалося розвязувати найскладніші питання — аж доки не дійшли до гарантій повної незалежности кожної державної нації, яка входила б у слад федерації.

Виринуло питання, як забезпечитися перед зазіханням російської нації на праве інших складових націй. Страх перед Росією був оправданий тим, що росіяни це найбільша нація, яка могла б у майбутності відновити свої русифікаційні і централістичні змагання. Тут справа опинилася на мертвій точці. Автор статті каже, що він уже тоді подавав думку, щоб відділити від майбутньої федерації Сибір, і так ослабити страх перед російським народом, але цього не прийнято.

Ще більші труднощі виринули при вирішуванні способів, як такий союз мав увійти в життя і як в практиці перевести засаду суверенности з правом відділення. Під час дискусії над такими справами деякі національности пригадували, що вони колись були незалежними, тому вони хочуть затримати дальше свою незалежність, якщо б вони приступили до федерації. Такі народи видвигнули теорію, що наперед треба потворити національні держави після повалення Советів, а щойно потім такі нації могли б переговорювати про приступлення до нової федерації. Російська група стала на тому становищі, що Союз існував за царів і за Советів, отже треба тільки його перебудувати в „дуже демократичнім дусі".

Вкінці якось склеїли одну плятформу, одначе, коли прийшлося її підписувати, то інші національності розбіглися.

Треба признати, що стаття Ф. Мансветова вже означає деякий поступ російської думки про національстеві відносини на Сході Европи. Вона бо виказує, що вже перед другою війною національні інтереси народів колишньої російської імперії були такі розбіжні, що навіть спільна ненависть до большевицького режіму не могла їх об'днати. Хто згадає поведінку Советів після другої війни, той тимбільше буде втинати поли, щоб припадково не стрінутися з Москвою колинебудь в майбутності.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОПРАВКИ ДО СОВЕТСЬКОГО ПРОЄКТУ В СПРАВІ ДУНАЮ.

Беоґрад, 10. серпня. — На вчорашніх нарадах в справі міжнародної контролі річкоплавства по Дунаю, американська делегація внесла у формі поправок до советського проєкту договору цілий ряд позицій, метою яких було б забезпечити вільну плавбу по цій ріці з Німеччини до Чорного моря. Французька і британська делегації теж внесли цілий ряд поправок по тій самій лінії. Головним домаганням західних зоюзників є вільна плавба по Дунаю для всіх націй та створення окремої комісії з представників 11 країн, що стояли б на сторожі цих постанов. Советський проєкт передбачує повну контролю тільки „наддунайських країн", отже практично тільки советську.

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

13)

Та ось дивіться люди добрі, не встиг я відвернутись, як оцей „товариш" хопив мішок з салом і ну тікати... Добре, що я скоро угледів, а то якраз скупився б...

Та що на цього товариша злодія дивитись! Бий його! — каже старший селянин, підступаючи до злодія з наміром бити.

Пострівай, товаришу — заявляє злодій. Коли впіймав, то веди до міліції, а бити не маєш права. Ти знаєш, що ти дістанеш, коли мене вдариш? — запитує він з погордою селянина.

— Та знаю, хай тобі чорт. Ще за таку сволоч насидишся в вашій міліції, — відповідає селянин, старанно натискаючи слово „вашій".

— А ну, розійдись! Что здесь такое? — розштовхуючи натовп, запитує міліціонер, який наче б то виріс зпід землі.

— Та ось цей товариш вкрав в мене мішок з салом, та добре, що я скоро угледів, а то якраз скупився б... — каже селянин і продовжує міцно тримати злодія.

— Ти пусті єво, тепер нє уйдьот... Тепер он в наших руках, — каже міліціонер, а сам запитливим поглядом дивиться на злодія. І в погляді міліціонера можна виразно прочитати мовчазний докір злодієві: щож ти, дурень, так необережно? а на словах: — Попався, голубчик? Тепер не уйдеш. обкрадивать чесних людей? Ідіот, каже він сердито.

— Постривайте, товаришу міліціонер, — звертається до нього злодій.

— В чем дело? — питає міліціонер.

— Та он той дядько хотів мене побити, — каже злодій.

— Побити? Який дядько? — грізно запитує міліціонер.

— а он той, — каже злодій, показуючи пальцем на селянина.

Дядько до злодія: — Та що ти, товаришу, здурів, чи що? Що ти не розумієш жартів? (лагідно до злодія) адже ж я вас, товаришу, не вдарив?

Злодій: — Не вдарив... але хотів вдарити.

Дядько: — Хотів і не вдарив, це різниця. Але я кажу, що пожартував.

Міліціонер до дядька: — Смотрі, а то я тебя пожартую. (До злодія): Трі шага вперед! — і міліціонер позаду, а злодій попереду, пішли в напрямку до міліції. А за пів години, дядько захоплююче і надзвичайно здивовано до своєї сусідки по возі: — А дивіться! Та це ж він! Їй же Богу, він!

Невже ж втік злодюга?

Сусідка (байдуже): — Хто?

Дядько: — Та хто? той злодій, що в мене сало вкрав. Он він іде!

Сусідка: — А чому ви здивовані? Хіба ви перший раз в місті? Хіба ви не знаєте, що ті — в міліції і ті, що крадуть на базарі, це одна зграя, одна банда? Видно, що ви відстали від життя.

Дядько: — Сказати по праві, то я вже давненько не був в місті... Знаєте... правду сказати, так я був в місті років 7 тому, тобто ще до леворюції.

Сусідка: — Воно зразу видко, що до леворуції і не до „леворуції", а до революції. Сказано, відстала маса, скінчила бойова сусідка.

Таких правдивих епізодів, тобто як пристосувались „реквізитори" до НЕП-у можна було б розповісти тисячі.

НЕП процвітав, як чудові квіти від частої поливки.

Життя набувало вигляду дореволюційних часів. В місті можливо було дешево купити все, „що душа побажає". Місто і село причепурилось. Всюди можна було бачити веселі обличчя. Сумні обличчя родичів, в котрих хтонебудь не повернувся з Чека, або загинув від голоду, розпливались непомітно в масі.

Театри, кіно і забави завжди були переповнені веселою молоддю, досить охайно і, я б сказав, елегантно вбраною.

Вже не видко було дівчат і жінок зі саморобними колодками на ногах, в спідницях з мішків, коців, сінників та інших ознак революції.

Базари в місті були переповнені сільською доброякісною продукцією, а крамниці в місті набиті крамом.

Обивателі потроху почали забувати, яка існує влада і що вона робить. А влада дні і ночі засідала і пробробляла нові пляни наступу на приватну власність. Цілком зрозуміло, що вся ця підготовча праця до рішучого наступу на НЕП, трималась в більшій таємниці, ніж таємниця атомової бомби.

Стратег авантюри — Ленін підтягував резерви до уряду, щоб забезпечити за собою більшість голосів. Одним словом, підготовка наступу на НЕП була цілком вже готова, але... творцеві цього наступу не судилось його здійснити, бо на нього зробив хтось другий протинаступ.

Смерть Леніна була для більшости горожан бажаною, але вона була і несподіваною.

Його смерть покищо вкрита таємницею. Одні кажуть, що венерична хвороба причинилась до запалення мозку, другі кажуть, що його деякі добродії отруїли, треті кажуть, що „дехто" просто придушив його. Одним словом, різні люди різно кажуть...

Так чи інакше, але було офіціяльно проголошено, що він помер 22. січня 1924 р.

Отже, партія „дуже" сумувала, а на той час партія комуністів вже нараховувала в своїх лавах близько 1 мільйона членів, що складало приблизно 0,5% загальної кількости населення. Уряд повідомив про вшанування пам'яти Леніна припиненням праці по всій країні на пів дня, і наказав дати одноразово по всій країні 5-ти хвилинні, сумні сигнали всіма фабриками та заводами. В призначений час по всій країні все завило в жалібному сумі і під цей жалібний сум було проголошено, що за заповітом Леніна продовження його ідеї покладено на Сталіна.

(Дальше буде).

Д-р Роман Осінчук.

Механізація і автоматизація 20-того століття

Дещо з лікарської гумористики.

Друге чвертьріччя двадцятого століття позначилося кольосальним поступом. Наука кільометровими кроками йде своїм шляхом і по дорозі дробить природу на її щораз менші складові частини, дійшовши останньо вже до колення на частинки ще до недавна айменшого й неподільного атому. Науковці світу позамикались в своїх секретних печерах і навипередки, один поперед другого, думає, експеріментує й застосовує всякі складні машини, щоби видерти найбільші тайни природі, а це склад, прикмети та цю зачаровану, величезну силу, яку має атом. І до цього маленького атому запрягають страшний електричний струм, якого напруга піде в сотки мілйонів вольтів. І одні вчені мовчать, другі обіцюють людям прерізні благодати атомової енергії, а треті кують з неї для наступної війни зброю, страшну зброю, якої лише маленький передсмак ми мали в Японії.

Атомна енергія, радар, суперсонічні ракети й т.п. плоди людської думки, винесли сьогодні науку, особливо техніку, на небувалу височину. Вони є теж виявом цього, що ми звемо сьогдня поступом. І ця техніка так влізла людям в печінки, що витиснула своє пятно на всьому людському житті. Ця технізація, механізація, автоматизація, індустріялізація і всякі інші... моторизації змінили навіть сьогоднішну людину, просто влізли в її душу. Сьогодні навіть смерть якоїсь людини не робить враження на других. Духові потреби нинішньої людини зійшли на задний плян, або зосереджені на вузькому лише крузі духових заінтересувань. Такі духові ланки, як поезія, малярство, музика чи навіть... кохання носять на собі теж п'ятно цієї механізації чи цього поступового 20-століття. Таж наш робітник, який тому 40 літ може їхав перший раз залізницею до Америки, сьогодні їздить власним „орнобілом"; дитина сьогодні найкраще бавиться „аеропляном", а багато жінок 4-5 разів за свого життя іде тут до Ріно, щоби там дістати розвід та знову за місяць-два вийти заміж.

А медицина?! Ця медицина, яка, як нас вчили, мусить при кожнім обслідуванні брати до уваги не лише тілесні зміни людини, але також її функціональні чи психічні чинники — сьогодні теж змеханізувалась. Теперішний кабінет лікаря, чи модерний шпиталь, це склад різних технічних інструментів. Тут Рентген, там кремінна лямпа, короткохвиляста діятермія, мікроскоп, електро кардійограф, кольориметер і всякі другі ...графи, ...метри й ...скопи. Недавно в Свободі, в одній лише лікарській статті й то з одної ділянки рентгенольогії було подано цілий ряд, хіба лише для лікарів зрозумілих, висловів, що свідчили про механізацію медицини, такі як рентгенограм легенів, вентрікульограм, себто фото шлунка, холецистограм, тобто фото жовчного мішочка, пиєльограм' фото нирок і т.д. А є ще дуже багато дослідів, багато інших апаратів, що означують функції органів на підставі писання різних кривульок, як електрокардіограм, флебограм, енцефальограм і багато інших ...грамів. Сьогодні вже лікар зачинає в цім всім губитись, а не то звичайний чоловік.

Багато з цих речей, які тепер є в ужитку були тому кільканадцять чи кількадесять літ лише фантазією поодиноких мрійників — науковців. А якщо так, то чому б нам сьогодні не сісти на крилатого коня фантазії та не запроектувати якихось фантастичних лікарських інструментів для майбутньої медицини? В нинішній атомовій добі є дуже вже знаний для всіх апарат цикльотрон, що розбиває атоми. Хто знає чи цей цикльотрон не буде передвісником різних ...тронів майбутніх лікарських інструментів. От хочби, для прикладу, такий уретрон! Чи не придався б такий уретрон для дослідження сечі? Лікар наставив уретрон, вложив туди дещо сечі свого пацієнта і курить папіроску. А уретрон в тому часі досліджує білковину, цукор, ацетон та щей опад сечі та й не лише досліджує, але й відразу пише на паері вислід. Або, скажім, тонзільотрон для досліджуваня мігдаликів. Про такий апарат повинні подбати реставратори, а це їм принесло б досить добрий додатковий зарібок до їх не злого доходу з „бари". — Приходить собі чоловік до „сальону", замовляє собі якусь „скач" горілку й лише отворив широко уста щоби залити пельку а тут тонзільльотрон кидає світло до горла, означує величину мігдаликів і як лише мігдалики дещо побільшені, він не лише їх вимірює, але також автоматично замовляє доктора й в шпиталі місце для операції мігдаликів.

А чи не придався б такий інструмент, як гіпнотрон, що реєстрував би прекрасно сни або думки чоловіка? Приїхав собі чоловік з вакацій до дому, тай у сні згадує своїх недавніх знайомих. А тимчасом жінка наставила в другій кімнаті гіпнотрон, який прекрасно записує та через телевізію передає усі сни й думки її чоловіка. І тут тобі клопіт чоловікові готовий! Або якийсь гомотрон, що за дві-три мінути докладно досліджує чоловіка, пише дієту й рецепту та в цій самій хвилі переказує лікарський гонорар з конта хворого на банкове конто лікаря. Чи не був би це добрий винахід двадцятого століття для дуже занятих лікарів?

Очевидно, що шановний читач буде це все вважати за качку або жарт огіркового сезону. Але тому 35 літ ніхто з учених не думав навіть про цикльотрон чи розбиття атому. Навіть фантазії Марка Твейна за кількадесять літ до деякої міри здійснилися. Чому б не мало дещо здійснитись із наших фантазій? Жиємо в таких часах, що наука просто чуда робить.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ

УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ В АМЕРИЦІ

На кампанію, яку веде УКК в цілі зібрання $50,000, надіслано такі жертви:

Дітройт і Гемтремк, Міш.: Філія Українського Конгресового Комітету Митрополії Дітройту з пікніку, що відбувся 25-го липня, $1,000; Відділ 292 У. Н. Союзу з каси $50, а зі збірки на лісти 685,6,7, $85, разом $135; Від. 34 Українського Золотого Хреста з каси $25, а зі збірки на лісту 1503, $9, разом $34; А. Г. Біловус зібрала на лісту 403 $15; Члени культурно - освітного кружка як постійну жертву $15. Разом прислано суму $1,199, а що передтим було проголошено $668, то разом досі прислано $1,867.

Филаделфія, Па.: Відділ Українського Конгресового Комітету $300, а що передтим було прислано $1,107, то досі з Филадефії прислано $1,407.

Менвіл, Р. Ай.: Від. 181 У. Н. Союзу з каси $100; Сестрицтво св. Анни з каси $50, разом $150.

Джерзі Сіті, Н. Дж.: Від. 270 У. Н. Союзу з каси $25, а зі збірки від членів $74, разом $99; Український Народ. Дім $50. Разом прислано $149, а що передтим було проголошено $265, то досі прислано всього разом $414.

Гекетстави, Н. Дж.: А. Левонюк і З. Дудяк з від. 143 У. Н. Союзу зібрали на лісти 993, 994 — $173.

Бронкс, Н. Й.: М. Франко, секретар від. 210 У. Н. Союзу, зібрав на лісту 637 — $15. Передтом було проголошено $50, отже разом досі прислано $65.

Ґластонбурі, Конн.: Л. Сидорак, предс. від. 138 У. Н. Союзу, зібрав на лісту 815 — $16.75.

Лос Енджелес, Каліф.: Дмитро Барабаш $10, а що попередно він переслав теж $10, отже разом $20.

Вотервліт, Н. Й.: Український Горожанський Клюб з каси $25, а члени зложили на місту 510 — $58, отже разом $83.

Ню Йорк, Н. Й.: П. Матлай $10, а що передтим було проголошено $502.15, то досі разом прислано $512.15.

Клертон, Па.: Н. Клопотанський зібрав на лісту 286 — $14.

Плейнфілд, Н. Дж.: Від. 372 У. Н. Союзу з каси $25, а члени зложили на лісту 736 $20, разом $45.

Мілвіл, Н. Дж.: Український Народний Дім зі збірки на свяченім $145.

Нюарк, Н. Дж.: Іван Романишин $10, а що передтим було проголошено $100.25. то досі прислано разом $110.25.

Конвей, Па.: Від. 13. Укр. Нар. Помочі $5.

Фреквіл, Па.: Збірка при укр. катол. церкві $45.58, а о. С. Милянич $5, разом $50.58.

Кембел, О.: М. Стахура, секр. від. 218 У. Н. Союзу зібрав на лісти 1214,5, $70,35, а Марія Білан, секр. від. 119 У. Н. Союзу зібрала на лісту 586 $ 15, разом $85.35.

Ґрінвіч, Конн.: Андрій Фурик $100.

Прислані тепер жертви виносять $2,650.68, а що передтим було проголошено $5,507.23, то всі жертви надіслані досі в цій кампанії виносить $8,067.91.

40 МІЛЬЙОНІВ ШУКАЮТЬ ДЕРЖАВИ

(УБІ) З приводу повідомлення агенства „Ексчейндж" про особливі охоронні заходи у Львові з уваги на діяльність українських повстанців, швайцарський часопис „Остшвайц" помістив довшу статтю про український нарід і про його визвольну боротьбу, під характерним заголовком: „40 мільйонів шукають держави". Подавши огляд історії України, часопис пише, що напередодні першої світової війни з міжнародного лексикону зникло саме слово „Україна" і „українець". Уперше світ почут ці слова на Берестейській мирній конференції 1917 р. По упадку української молодої держави, Україна була поділена між її сусідів. Часопис об'єктивно і правдиво інформує про важкі умови життя українців у Польщі. Унаслідок другої світової війни всі українські землі були об'єднані. „Українці живуть тепер в своїй єдиній державі, вживають своєї мови, мають власне самоврядування, навіть свого представника в Організації Об'єднаних Націй. А проте..." — і автор статті ставить тут багатозначно крапки, стверджуючи далі, що все це тільки „видимість", бо „українцями, як і перше, правлять не самі вони, а ставленики Москви. Місцеву інтелігенцію винищено, досить розвинене на Україні селянство затиснено в колгоспи, до яких українці, у відміну від росіян, ставляться цілком вороже". Цим треба пояснити виникнення повстанського руху, про який автор дає далі обширну інформацію. — (За часописом „Неділя".)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Що писала "Свобода" тому 40 років?

30, липня 1908 р.

КОНВЕНЦІЙНИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ ЗА ДВА РОКИ.

Фінансовий звіт, складений на X Головній Конвенції У. Н. Союзу, що відбулася в Филаделфії 8. липня, виказує: Прихід за два роки був $193,339.64, готівка з IX конвенції зістала $23,944.65, весь прихід виносив $217,284.28; розхід за два роки виносив $171,213.02, остала готівка $46,071.26. З тої готівки на фонді сирітськім було (кругло) $21,000, в резервовім $16,646, в народнім $1,567, в фонді диспозиційнім $5,200.

6. серпня 1908 р.

ДИРЕКТОР ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".

X-та Головна Конвенція вважала за потрібне установити уряд директора друкарні на випадок, коли б друкарня перейшла з приватних рук на власність У. Н. Союзу. Тепер так сталося і уряд директора став дійсним. Тому, що через брак часу конвенція не назначила, яку роботу має сповняти директор, то нижче підписаний, як директор подає до відома членів загальні уваги, як цей уряд повинен бути виконаний. Найважнішим обовязком директора буде подбати, щоб орган У. Н. Союзу, „Свобода", був добре, вміло і на час редагований, щоб напрям часопису був здоровий, щоб відповідав своєму завданні і щоб стояв на духовій висоті, на якій стояти повинен... — о. П. Понятишин, директор друкарні.

ВІД ГОЛОВНОГО ОРГАНІЗАТОРА У. Н. СОЮЗУ.

З днем 21. липня я перебрав уряд Головного Організатора У.Н.С. Щоб основно виконати свій уряд, як цього вимагає нова система, а з нинішним днем суспендую всіх бувших місцевих організаторів і їх права остають в завішенні, доки кожний не зголоситься до мене і доки не отримає нової повновласти. Тому всі організатори хай звернуть свої повновласти найдальше до 14 днів на руки давнішого Гол. Організатора, С. Ядловського. — Андрій Ґела, Головний Організатор У. Н. Союзу.

„СВОБОДА" БУДЕ ВИХОДИТИ ТЕЖ І ЛАТИНСЬКИМИ БУКВАМИ.

Цьогорічна X Конвенція ухвалила видавати часопис „Свободу" латинськими буквами, але тільки для тих, що не вміють читати українськими буквами. Мова остається незмінена. Це сталось по волі народу тому, що треба було щось зробити на домагання членів-словаків, які не знають українських букв.

М. Струтинська.

Помилка доктора Варецького

(Оповідання з часів німецької окупації у Львові).

3)

(Продовження).

Світло електричної лямпи силою тисячі свічок освітлювало жіночий корпус під білим полотном, в якого вирізі червоніла шрама свіжої рани: вправні пальці хірурга протягували стібн шовкового шва. Поруч, на поготівлі, стояла головна медична сестра, що заступала асистента, з білою маскою на обличчі.

В той мент хтось постукав у двері. Доктор Варецький, ледве помітно зморщивши брови, працював.

Стукання повторилось, цей раз більш нервове, більш настирливе.

І зразу ж, не чекаючи дозволу, хтось шарпнув і отворив двері.

Це було щось неймовірне, однак хірург не підняв погляду з-над жіночого тіла у наркозі. Аж коли він скінчив, він глянув на сестру.

В цю хвилину почулося від дверей:

— Пане докторе, тут... до вас... з Ґестапо. Я на силу затримав його.

Доктор перевів погляд на санітара, що стояв у дверях.

— Що це, ви не бачите, що я при операції?! — різко прозвучав його голос, — це що знову за нові звички у нас заводяться?!

— Пане докторе! — голос санітара дрижав, як у пропасниці, — він не хоче чекати, він погрожує мені револьвером!...

— Годі! Він почекає! І в цю мить зачиніть за собою двері!

Коли пацієнтці повернули свідомість, і вона виїхала з операційної залі на візку малими бічними дверима, доктор Варецький, вмиваючи руки, чув у коридорі гучні, нетерплячі кроки. Подаючи йому рушник, сестра сказала:

— До нас привезли жінку з підозрінням на запалення очеревної. Пан доктор зробить ще сьогодні операцію, якби треба було? Я повинна була зголосити це зразу ж, але...

— Так, очевидно, — перебив її доктор. — Через яку годину я вернуся і огляну її. Маєте перебіг хвороби і лікування? Добре. Підготуйте усе.

Сестра допомагала йому звільнитись від білого плаща, держала його пальто і капелюх. Її чистеньке сухе обличчя було звернуте до нього, як маленька квітка до великого сонця. Він одягався автоматично, без усякої думки. Так само машинально якось він усміхнувся їй на прощання і вийшов.

К коридорі він побачив молодого, присадкуватого військового з відзнаками штурмфюрера поліції СС. Доктор підійшов до нього з питальним поглядом, але, тільки глянувши в його квадратове обличчя, зразу ж повернувся і пішов до виходу. Гестаповець поспішив за ним.

Вийшовши з будинку, доктор Варецький аж подався взад від несподіванки: на однокінному фіякрі сиділа, вся в чорному, його дружина, тримаючи в обнятті, близько-близько себе, майже на своїх колінах, їх великого сина. Побачивши чоловіка, вона видала з себе короткий згук, згук полекші, зітхнення, — і спустила вниз голову. Хлопець сидів дивно тихий, він, глипнувши на батька, а потім на ґестаповця, почав знову дивитись перед себе. Одним стрибком доктор Варецький був уже біля них. сидів, як третій, на передньому сидінні. Ґестаповець примістився насупроти них, візник рушив віжками, і кінь побіг.

Вони виїхали з бічної вулички в довгу липову алею. Доктор Варецький віддихав глибоко, він скинув з голови капелюха і поклав його на колінах. Він почув, що щось йому заважає: то була рука його дружини, що, обнявши сина в пояс, вбилася ліктем в його бік. Він відрухово висунув руку і поклав синові на коліно. Вони їхали так, зеднані цими обіймами і цією рукою на коліні, наче якимись невидними путами.

Спочатку він думав чітко, упорядковано. Хлопець, натурально, не хотів пустити мами самої, а тому і він тут. Це, мабуть, була чергова Герцоґова спроба витягти з нього решту пливкого майна, ота ціла імпреза. Коли б тільки це. Він попробував лівоюр укою груди, там було ще кількадесять тисяч. Можна б було взяти ще з дому дружині перли, або великий брилянт; положення, що його відчувалось довкола, вимагало цього. А може вона взяла їх? Він глянув на неї з боку, поза плечима сина, що сидів висунутий наперед — вона дивилася вниз, а проти них стирчало квадратове обличчя. Ні, тепер не було змоги порозумітися з нею.

А коли це було щось серйозніше? Він подумав про крайсгавптмана, але відкинув цю думку: крайсгавптман не мав в гестапо жадного значення. Він згадав, потім, полкового лікаря, колегу з часів берлінської практики, що мав колись нагоду лікувати Гітлера. Але він був на відпустці і мав приїхати аж за тиждень. Його найкращою леґітимацією перед німцями були завжди успіхи лікування їх жінок, та він ніколи не шукав собі між ними протекторок. Можливо, що тепер він звернувся б до одної з них, тієї, що могла б добути людину з пекла. Та він не міг цього зробити. Він занадто рішуче, хоч і делікатно, відмовився від цілком виразних авансів дружини кривавого Крюгера, щоб вона могла йому це забути. Бо, якщо доктор Варецький відчував коли небудь у житті потребу елементу справжньої жіночости, він ніколи не дозволив собі заспокоювати цих бажань в колі своїх пацієнток чи медичного персоналу. Він мусів би був до того позбутися пошани до свого звання, до самого себе, — єдиних, поза любов'ю до сина, почувань, якими він дорожив.

СКЛЕЄНЕ ЧУДО.—Маршал М. Смит з Каннаполіс, в Норт Каролайні, виробив моделі двох катедральних церков з відпадків скринок, троха трісок, троха клию й краски. При „будові" вживав він лише ножика, купленого в 10-центовій крамниці. На це присвятив він 17 місяців часу, одначе він гордий із свого осягу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВИЛКСБЕРІ, ПА.

„Весілля" супругів, що найшли себе по війні.

Жінка-українка, якої чоловік пропав був перед 10 роками внаслідок війни, святкувала новим „весіллям" щасливу хвилину поновної стрічі на передмістю Бруксайд. З нагоди такої важливої події сусіди взяли громадну участь в цім родиннім святі, улаштованім в прилюдній залі при Норт Вашинґтон вулиці.

„Молодою" на весілю була Марія Жолобко, уроджена в Вилксбері. Коли її було два роки, її батьки взяли її до рідного краю і в р. 1938 вийшла замуж за Юрка Коханевича, кравця зі Львова. Вони поробили приготування до виїзду в Америку, дістали потрібні пашпорти і віза, одначе тому, що чоловік був громадянином Польщі, мав постаратися ще за якийсь окремий дозвіл. Він післав жінку наперед, а самий надіявся приїхати за тиждень.

У міжчасі одначе Гітлер наїхав на Польщу і Коханевич десь пропав серед военної метушні. Його жінка, яка приїхала до Вилксбері в вересні 1938 р. стратила на 6 років всякий слід по чоловіці, який попав з початку в націстівський табор під Освенцімом, а опісля його перевели до ославленого табору в Саксенгавзен. Після покінчення війни в Европі жінка почала дальші розшуки за чоловіком через Міжнародний Червоний Хрест і через американського консуля в Варшаві. В 1945 р. остаточно натрапила на його сліди. Після довгих старань їй удалося спровадити його до Америки і він приїхав до Вилксбері з кінцем червня б.р.

Тому, що молоді подруги жили тільки 3 місяці з собою, заки розійшлися й тому, що однаково припадла 10-літня річниця їхнього шлюбу, вони справили нове „весілля", яке відбулося в чисто українськім стилі. Ця подія так зацікавила ціле передмістя, що місцева газета, Вилксбері Таймс Лідер, вислав свого кореспондента на свято, який описав і свято і всю подію дуже докладно у виданні з 28 липня. На весілю були родичі „молодої" й ціла рідня й сусіди, а не бракло теж і промовців, які підносили значення цеї події. Тому, що пані Коханевич є членкою Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223 У.Н.Союзу, то члени цього братства взяли громадну участь в тім незвичайнім святі.

Іван Гринчишин, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвер, 12. серпня, в Товариськім Домі, 831 Джозеф Еве., в годині 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на означений час. — В. Гнатків, гол.; М. Парута, фін. секр.; П. Ковтун, кас.; В. Іванців, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 325, буде мати збори у пятницю, дня 13. серпня, у своїй гали, в годині 8. ввечір. Просимо прийти і вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — П. Малицький, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 15. серпня, в год. 1. пополудні, в У. А. Осеридку, 2965 Карпендер ул. Просимо членів прийти на збори і заплатити свої вкладки, бо інакше поступимо згідно зо статутом. — За уряд: Н. Рой, Т. Солодкий, Д. Ферлей, П. Андрушків.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge 112, will hold its monthly meeting Sunday, Aug. 15, in St. Peter & Paul Church Hall, after 3rd Mass. We urge all members to attend this meeting, who especially are behind in dues. — Rose Kupchik, Sec'y.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 15. серпня, в годині 12. вполудне, в домі відділів У.Н.С., 843 Н. Вестерн Еви. Просимо всіх членів і членниць прийти на збори тай забрати свої чеки дивіденди. Члени, що довгують по 6. місяців, як не заплатять свог довгу, будуть суспендовані. — Й. Коцовський, пр.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім тим членам, що платять місячно, що така збірка вкладок буде в неділю, 15. серпня, в годині 12:30 пополудні. в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Також в суботу від 7. до9. год. буде секретар в галі. Усі ті, котрі позад з вкладками, хай стараються вирівнати. Ще раз пригадую, що хто хоче мати календар У. Н. Союзу на 1949 рік, хай дасть замовлення і 1 доляра тепер. Хто ще не зложив пожертви на цілі Конгресового Комітету то просимо зложити; ми ще збираємо дальше. В кого є діти, а не є вписані в Союзі, впишіть їх сейчас. — І. Форись, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 15. серпня, точно в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Просимо членів прийти на збори, бо секретар не буде по хатах ходити за вкладками. — За уряд: М. Присташ, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членниць, що місячі збори відбудуться в суботу, 14. серпня, в гали церковній, точно в годині 7. ввечір. Просимо членниць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Просимо приєднувати нових членів до Союзу. — За уряд: Ґеруля, предс.; Грицак, кас.; Ходак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 14. серпня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх членів, місцевих і позамісцевих, бути приявними на цих зборах, бо маємо важні справи. — За уряд: І. Сорока (ст.), предс.; Т. Плавяник, кас.; А. Хромяк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Зап. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. серпня, в годині 8. ввечір, в церковній гали при 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ І НАЙСТАВН, Па. Подаємо до відома членам і членницям Бр. св. Володимира, від. 105, що засідань тепер не буде тому, що Українська Громада в Найставн перебудовує галю. Тому просимо членів, щоб свої місячні вкладки приносили до секретаря відділу: Дмитро Слободзян 106 Manheim St., або Стефан Слободян, 4323 N. 16th St., в трету суботу і неділю в місяці. Рівнож всю кореспонденцію посилати на адресу секретарів. — О. Волчек, предс.; Д. Слободян, фін. секр.; С. Слободян, рек. секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що місячні збори вдбудуться в суботу, 14-го серпня, в У. Н. Домі, 517 Галет ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на час. Контроля дасть звіт за перший піврік. — М. Ґалькевич, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 серпня, в 6. год. ввечір, в У. Н. Домі, 183 Фліт ул. Просимо всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки. Хто має нового члена то просимо вписати його до Сőюзу на цих зборах. — І. Баранік, предс.; О. Логин, кас.; І. Грабар, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 15. серпня, в годині 1:30 пополудні в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на ці збори, вирівнати свої вкладки і належитості та розібрати чеки дивіденди. Буде важна справа до вирішення і справа пікніку. Просимо урядників і членів старатись вписувати нових членів, щоб виповнити назначену на мквоту. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. ім. А. Бончевського, від. 10, відбуде свої збори в неділю, 15. серпня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої залеглости. Будемо приймати замовлення на календар У. Н. Союзу на 1949 рік. — За уряд: Т. Рубас, предс.; В. Глива, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. серпня, в годині 2. пополудні, в галі парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 13. серпня, точно в год. 7:30 ввечір. Просимо всіх членів бути приявними, бо є дуже важна справа до полагодження. — За уряд: П. Закорчемний, предс.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

ТАМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться 14. серпня в Укр. Гали, 91 Проспект ул. в 8. годині ввечір. Просимо всіх членів явитися на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Приведіть своїх знайомих, щоби вписати їх в члени У. Н. Союзу. Просимо приносити свої місячні вкладки на збори. — За уряд: Т. Михнів, пр.; М. Шіпінка, кас.; Й. Шеремета, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. серпня, в годині 2:30 пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів бути приявними на зборах, бо є важні справи до рішення. — В. Бутковський, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛ, Н. ДЖ. — Доводимо до відома, що сходини членів відділу 312 відбудуться в суботу, 14. серпня, в годині 8:30 ввечір, в церковній гапі при Делмор Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до полагодження. — В. Хміль, предс.; П. Дибайло, орг.; В. Дибайло, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 15. серпня точно в 2 .годині в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 14-го серпня, в годині 8. ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. Прсоимо всіх членів прийти на ці збори і вирівнати залеглі й біжучі вкладки. На цих зборах є багато важних справ до полагодження. В інші ісуботи в місяці, та є 21. і 26., буде тільки збірка членських вкладок. — Уряд.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 29. липня 1948 року помер

ІВАН ЗАДУБЕРА,

довголітний член Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44 У. Н. Союзу в Нортгемптон, Па.

Покійний походив зі села Супрунівка, пов. Скалат, Західна Україна. Полишив у смутку жену, дочку і пасербів.

Похорон відбувся 31. липня з укр. правосл. церкви на цвинтар в Нортгемптон при участи двох священиків, родни, членів від. 44 У. Н. Союзу і У. Р. Союзу та приятелів. — В. Й. П.!

Л. Демчук, секр.

ПОШУКУВАННЯ

АННА КЛІМКОВИЧ КОЗЕЛЕЦ, дочка Семена і Софії Клемкович з Отинивич, Україна, шукає **МІЛЬКИ КУЧИР** з Барочич, Городище Крулевське, дочки Михайла і Еви Басамак. Хто про неї знає, або вона сама, хай пише:

ANNA KLIMKOVICH KOZELETZ
443-5 East 184th St., Bronx 57, N.Y.

МИСЬКІВ МИХАЙЛО, син Олекси, пошукує **МИСЬКІВ ІВАНА**, сина Осипа, урод. в селі Ісаї, пов. Самбір, що виїхав до Америки у двадцятих роках. Прошу відгукнутись на адресу:

МИСЬКІВ МИХАЙЛО,
in Cornberg, bei Bebra,
kr. Rotenburg a/F, Eisenhoverstr. 9,
U. S. A. Zone, Germany.

МИХАЙЛО ВАСОВИЧ шукає своїх дві сестрі і одного брата, котрі живуть в Америці. Він вийшов з дому 13-літним, а тепер жиє в Чехословацькій Республиці. Одна сестра пишеться **МАРІЯ ЛАПАРЮВА**, по мужу, а по мамі **ЩОМАК**, а друга сестра називається **АНАСТАЗІЯ ЩОМАК**, а брат **ЯН ЩОМАК**, з села Турочки, Галичина. Хто їх знає, або вони самі, хай пише:

MICHAL VASOVIC
Obec Prikopa, P. P. Sobrance
Okres Sobrance,
Ceskoslovakia, Europe.

ТАРЗАН, ч. 1902. Тарзанова нова штука.

Заки перелякані сторожі зрозуміли, що з ними діється, сильна рука кліщами стиснула їхні горла.

Піднісши обох здавлених за горло піратів вгору, Тарзан вдарив їхніми головами одна об другу з страшною силою.

Вже в печері він зняв з них одяги і забрав від них їхню зброю.

А коли Тарзан почув тупіт багатьох ніг, він притулився під стіну печери.